

Josep Bayerri Raga
periodista

Organització territorial

La solució: una mancomunitat de les Terres de l'Ebre

El tema de les comarques, la regió de l'Ebre, la vegueria i les demarcacions provincials, han estat des de sempre un dels meus centres d'interès. Ja quan vaig redactar el que després s'aprovaria com a *Programa de l'Assemblea del Congrés de Cultura Catalana a la vegueria de l'Ebre* (abril de 1976) o al fixar per escrit la meua tesi política *Les Terres de l'Ebre encara un futur...*? (Ed. Dertosa, 1985), vaig aportar una proposta que he mantingut en diferents escrits posteriors i recentment en diversos articles d'opinió publicats a la premsa del territori i, en particular a l'EBRE: *Una llei específica per a la vegueria de l'Ebre* (29.12.2009), *La vegueria de l'Ebre fruit d'una unitat desitjable* (7.2.2010), *Una circumscripció electoral per a la vegueria de l'Ebre* (16.3.2010), *...I ara què fem amb la vegueria de l'Ebre* (12.7.2010), *La vegueria de l'Ebre, tornar a començar la lluita* (25.7.2010), *Diputacions o consells* (27.10.2011).

Ara, el govern de la Generalitat, empenyat per la crisi i la necessitat d'optimitzar recursos, projecta modificar la llei comarcal, revisant les competències, composició, organització i fins i tot l'existència d'aquests ens politicoadministratius. Per això, crec que és oportú tornar-ne a parlar. El tema de les comarques va indefugiblement lligat al de les vegueries i, en general, a l'administració perifèrica del país. Amb la Llei de vegueries aparcada en via morta, les diputacions reactivades i la província dins els esquemes de gestió de l'actual govern de l'Estat, cal trobar fórmules imaginatives i possibles per donar una sortida real a la qüestió amb el menor cost polític. El juliol de 2010, davant la hipòtesi que es mantingués l'estructura en quatre províncies i diputacions (amb els noms canviats pels de vegueries i consells de vegueria), suggeria la creació d'una mancomunitat dels quatre consells comarcals (Baix Ebre, Montsià, Terra Alta i Ribera d'Ebre) perquè la Diputació de Tarragona li delegués de forma permanent l'exercici de les seves competències quant a l'àmbit territorial de l'Ebre (no pas la titularitat, que continuaria sent de la Diputació de Tarragona, en compliment estricte de la Constitució). En definitiva, una solució semblant a la que entre 1914-1924 feu possible la mancomunitat de Catalunya, presidida per Prat de la Riba i Puig i Cadafalch, i que tan bons resultats va donar com a precedent de la Generalitat de 1931. Ara penso que aquesta proposta continua sent vàlida i ampliada davant la possibilitat de modificar l'estatus de les comar-

ques. La novetat que proposo és que la mancomunitat assolís també les competències dels consells comarcals en aquelles matèries que fora possible.

La creació de la mancomunitat de les Terres de l'Ebre cobriria, doncs, els objectius següents:

1. No modificaria el marc jurídicolegal ni entraria en contradicció amb el fet de correspondre a administracions juxtaposades: Estat i Generalitat.
2. Diputacions i consells comarcals continuarien existint formalment.
3. Es crea l'àmbit de la vegueria de les Terres de l'Ebre, amb el nom de mancomunitat de les Terres de l'Ebre, com a suma de les quatre comarques i alhora descentralització de la Diputació.
4. Desapareixen els òrgans polítics dels consells comarcals (tots ells remunerats) i les seves reunions i unitats de despesa (pressupostos, etc.).
5. Els actuals consells comarcals quedarien com a delegacions operatives de la mancomunitat de l'Ebre però solament amb tasques terminals de gestió.
6. S'integren els serveis que presten els consells comarcals amb els que presta la Diputació en concordança amb la gestió perifèrica del govern de la Generalitat (delegacions territorials). Això suposa un important estalvi de despesa.

Es més, per evitar problemes derivats de la composició de l'òrgan de direcció de la mancomunitat de les Terres de l'Ebre, n'hi hauria prou que els diputats provincials de les quatre comarques es constituïssin en el consell rector de la mancomunitat, amb independència que foren elegits per la zona electoral de Reus o de Tortosa. Així se superaria l'obstacle de la llei electoral actual. Pel que fa als consellers comarcals de les quatre comarques, esdevindrien una mena d'assemblea general de la mancomunitat però sense assignació econòmica ni competències de gestió, que serien assumides pels funcionaris i tècnics.

Aquesta proposta presenta, però, un greu problema. Les desenes de consellers comarcals que no cobrarien i els quatre presidents, que deixarien de ser una mena de virrei del seu territori, i això no ho voldran mai. No hi ha cosa més golosa que el poder ni més patètica que la corbata al coll de qui no l'ha portat mai. Quan Sancho va arribar a governador de l'ínsula Barataria s'ho va arribar a creure. Què hi farem!